

ଆଜୋଲା କ'ଣ ?

ଆଜୋଲା ହେଉଛି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଓ ଉପଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଣ୍ଡଳୀୟ ଅ'ଚଳର ପୋଖରୀ, ହୁଦ, ଜଳାଶୟ ଓ ଝରଣାରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏକ ପ୍ରକାର ମଧୁର ଜଳଜ ଫର୍ଣ୍ଣ ।

ଧାନରେ କାହିଁକି ଆଜୋଲା ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ?

ଆଜୋଲା ଆନାବାଏନା ନାମକ ନୀଳ ହରିତ୍ ଶୈବାଳ ସହିତ ସଯୁକ୍ତ ହୋଇ ବାଯୁମଞ୍ଚଳର ଯବକ୍ଷାରକୁ ବିବନ୍ଧନ କରି ଆମୋନିଆ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଆଜୋଲାକୁ ମାଟିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲେ ଧାନ ଫସଲ ଏହି ଯବକ୍ଷାରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଆଜୋଲାରେ ଶତକଡ଼ା ୨ ରୁ ୫ ଭାଗ ଯବକ୍ଷାର ଏବଂ ଠ.୩ ରୁ ୦.୬ ଭାଗ ପଟାସ (ଶୃଷ୍ଖ ଓଜନ) ରହିଥାଏ ।

ଜମିରେ ଆଜୋଲା ବ୍ୟବହାର

ଧାନରେ କିପରି ଆଜୋଲା ପରିଚାଳନା କରାଯିବ ? *ବଂଶବ୍ଦି*

- ଅଂଗୀୟ ବିସ୍ତାର ପଦ୍ଧତିରେ ଆଜୋଲାର ବଂଶ ବିସ୍ତାର ହୋଇଥାଏ (ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ମଞ୍ଜିରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ନାହିଁ) । ତେଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳାଶୟ ବା ପାଣି ରହିଥିବା ଚୁଆ (୪-୫ ବର୍ଗମିଟର ସ୍ଥାନ ଓ ୦.୫ ରୁ ୧ ମିଟର ଗଭୀରତା)ରେ ବର୍ଷତମାମ ଆଜୋଲାକୁ ରଖି ଏହାର ବଂଶବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ସ୍ଥାନ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ରୁ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଆଜୋଲା (କଂଚା ଓଜନ) ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।
- ବୈନିକ ହାରାହାରି ୨୫° ସେଲସିୟସ୍ ତାପମାତ୍ରାରେ ଆଜୋଲା ଭଲ ବଢ଼ିଥାଏ । କିନ୍କୁ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ଏହା ମରିଯାଏ । ଏହାକୁ ଉଭୟ ଖରିଫ ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ରତୁରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଧାନ ଫସଲରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ।
- ଆଜୋଲାକୁ ଦୁଇଟି ଉପାୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ୧) ଧାନ ରୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁଜ ସାର ଭାବେ ମାଟି ସହିତ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ୨) ଧାନ ରୋଇବା ପରେ କିଆରୀରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ ।

ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେକୁର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୫୦୦ କି.ଗ୍ରା. (କଂଚା ଓଜନ) ଆଜୋଲା ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ ।

ଧାନ ରୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ

ଧାନ ରୋଇବାର ଏକ ମାସ ପୂର୍ବରୁ ଜମିରେ ଆଜୋଲା ବଡ଼ିବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରତି ୫ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨.୨ କି.ଗ୍ରା. ଫସ୍ଫରସ୍, ପ୍ରତି ୧୦ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ ଏବଂ ପ୍ରତି ୫-୧୦ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫୦୦-୧୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ସଡ଼ା ଗୋବର ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଦରକାର । ରାସାୟନିକ ସାର ନ ମିଳିଲେ ପାଉଁଶ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ ।

ଧାନ କିଆରୀରେ ଆଜୋଲା ପ୍ରସ୍ତୋଗ

- ନିରବଛିନ୍ନ ଭାବେ ପାଣି ରହୁଥିବା ଧାନ କିଆରୀରେ ଆଜୋଲା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହେବ । ସାଧାରଣତଃ ଧାନ କିଆରୀରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଆଜୋଲାରେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ନାହିଁ (କିନ୍କୁ ସୁପର ଫସ୍ଫେଟ୍ ମିଳୁଥିଲେ ହେକୁର ପ୍ରତି ୪.୫ କି.ଗ୍ରା. ଫସଫରସ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ) ।
- ଉଭୟ ପଦ୍ଧତିରେ ଫସଲର ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଆଜୋଲାକୁ ଅନେକ ଥର ମାଟିରେ ମିଶାଯାଇପାରେ ।

ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର

- ଆଜୋଲା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର ୧୬ ରୁ ୨୦ ଦିନ ପରେ କିଆରୀରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ ଟନ୍ ଆଜୋଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ମାଟିରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ମାଟିରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯିବା ପରେ କିଛି ପରିମାଣର ଆଜୋଲା ରହିଥାଏ, ଯାହାକି ପୁଣି ଥରେ ବଡ଼ିଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଧାନ ଫସଲରେ ଆଜୋଲାକୁ ୩-୪ ଥର ମାଟିରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଏହି ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ଧାନ ଫସଲକୁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୪୦ ଟନ୍ (କଂଚା ଓଜନ) ଆଜୋଲା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯାହାକି ପ୍ରାୟ ୮୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାର ସହିତ ସମାନ । ଏଥିପାଇଁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୦.୫ ଟନ୍ ଆଜୋଲା ମୂଳ ପିଞ୍ଚ, ୨-୩ ଟନ୍ ସଡ଼ା ଗୋବର ଖଡ, ୨୦-୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଫସ୍ଫରସ ଓ ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଅସବିଧା

- ଶୁଖିଲା ସ୍ଥାନରେ ଆଜୋଲା ବଢ଼ିପାରେ ନାହିଁ ତେଣୁ ସବୁବେଳେ ଠିଆ ପାଣି ଦରକାର ।
- ଅଙ୍ଗୀୟ ବିସ୍ତାର ପଦ୍ଧତିରେ ଆଜୋଲାର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ବର୍ଷସାର। ପାଣି ମଧ୍ୟରେ ବଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ ପୂର୍ବରୁ ବଂଶବୃଦ୍ଧି କରି ଏହାର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେବ ।
- ଅଧିକ ତାପମାତ୍ରାରେ ଆଜୋଲାରେ ରୋଗପୋକ ଆକ୍ରମଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ଶୀତଳ ପାଗରେ ସଫଳ ଭାବେ ଆଜୋଲା ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ ।
- ଆଜୋଲା ପାଇଁ ଫସଫରସ ଖାବ୍ୟସାର ଗୁରୁଡ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ପାଣି ଉପରେ ଭାସୁଥିବାରୁ ଆଜୋଲା ମାଟିରୁ ଫସ୍ଫରସ ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଜଳରେ ଫସ୍ଫରସ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନଥିଲେ ଆଜୋଲା ଫସ୍ଫରସ୍ ଅଭାବ ଜନିତ ସମସ୍ୟାର ସନ୍ପୁଖୀନ ହୋଇଥାଏ ।
- ଆଜୋଲା ବ୍ୟବହାରର ଅର୍ଥନୈତିକ ଦିଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ପାଇଁ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକତା, ଜଳସେଚନ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି, ଆଜୋଲାକୁ ବର୍ଷସାରା ବଢ଼ାଇବା, ଫସ୍ଫରସ୍ ବ୍ୟବହାର ଓ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଆଦି ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବକୁ ନେଲେ ରାସାୟନିକ ସାର ତୁଳନାରେ ଆଜୋଲା ପ୍ରୟୋଗରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳି ନଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆଯ୍ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

